

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 8.

V Ljubljani 1. avgusta 1886.

Leto XVI.

Janko.

I.

Na vrtu pod sénčnato hruško
Na večer Marijnega dne
Mladeniči čvrsti sedijo,
Takó med sebdj govoré:

„Slovésen denašnji je praznik,
Gospójnice Vélike dan;
Po svetu vesoljnem je s slavo
Največjo vselój praznován.

Še solnce — to trdijo mnogi —
Na nebu obstane za híp;
Težkó se od tukaj poslavlja,
Nerado zahaja za hrib.

In kače ne upajo danes
Iz svojih lazíti skalín,
Saj kači glavó je potrla
Marija in božji njen Sín.

Če kdo bi pa splezal v ta praznik
Otrésat katero drevó,
Brezdvomno ga čaka nesreča,
Brezdvomno si zlómi nogó.“

A Janko zdaj skoči po konci:
„Dovolj mi je teh besedí!
Marija kraljuje v nebesih,
Ni mar jej, kaj delamo mi.

Vrh hruške zibaje se skóraj
Bom dol se ozíral na vas;
Letele na vas bodo hruške,
Poglejte, če padem še jaz!“

In čvrsto oklene se débła
Ter nižjih oprime se vej.
Vže dviga se više in više
Od veje do veje naprej.

Kakó je krepák in lahkóten!
Nobene ovíre mu ní.
Vže tanjša se deblo, da veter
Pihljaje lahkó ga kriví.

Obrača na levo se, desno,
Ko vever'ca brzih je nog.
A čuj! — kaj li poka? — mladenič,
Pomagaj, pomagaj ti Bog!

II.

Kdo pred oltarjem tam kleči
In kaj Mariji govori? —
Roké tam Janko povzdiguje
In Materi se zahvaluje:

„Prišel sem hvalo ti dajāt,
Češčena, Mati, tisočkrāt!
Češčena v nebu in na zemlji,
Častí, o človek, jej ne jemlji!

Pred letom bilo je ta dan,
Ko plezal na drevo drzān;
A veja se mi odlomila,
Le Ti si smrti me rešila.

Poslēj na palico oprt,
Na telu, duhu ves potrt
V svetišče hrepenel sem Tvoje,
Da rešiš me nadloge moje.

Prošnjó mi Ti spolnila si,
Hromósti me rešila si;
Zdaj palice mi več ni tréba,
Pustim jo tū, Kraljica néba.

Prišel sem hvalo Ti dajāt,
Češčena, Mati, tisočkrāt!
Češčena v nebu in na zemlji,
Častí, o človek, jej ne jemlji!

Fr. Krek.

Neman in Belana.

(Slovenska narodna pripovedka po B. Raić-u.)

U bog pa pošten oče je imel sina Nemana in hčer Belano. Na smrtnjej postelji pokliče otroka k sebi ter jima živo naroča, naj bi se ne zapustila nikdar do smrti, ampak drug drugemu pomagala v vseh nadlogah in nesrečah. Belanu izroči še meč in reče: „Kadar bodeš v sili, mahni krepko ž njim in vse se bode podiralo pred teboj, kakor da bi kosce kosil travo po travniku!“

Komaj je bil oče izgovoril te besede, izdahne svojo dušo in umrje. Žalostna jokata Neman in Belana, ubogi siroti, za svojim dobrim očetom.

Ko je bil oče pokopan, reče Neman Belani: „Veš kaj, domá ne moreva živeti; jaz znam lepo gosti na javorove gosli, a ti prepevaš takó sladko kakor slavček v košatem gaji. Idiva po svetu, morda se bode nama bolje godilo nego-li domá?“

Sestri je bilo to po godu in odpravita se po svetu.

Prišedša v velik gozd sedeta pod senčnato drevo in brat reče sestrici: „Kratkočasiiva se z veselo godbo in z milim petjem. Ti zapój, a jaz bodem godel na goslicah.“ Začneta, in skladalo se jima je, kakor bi se glasile Vile planinkinje.

V istem gozdu so pa imeli razbojniki svoj dom. Ko čujejo godbo in petje, pridejo poslušat. Neman zapazi dvanajst razbojnikov in njihovega poglavarja. Urno skoči na nogi, izdere meč iz nožnice in jih poseka vseh dvanajst s poglavarjem vred. Razbojniški poglavar je pa bil še mlad človek rudečega lica in brdke rasti, zato se je Belani zeló smilil. Žalostila se je, da ga ni mogla oteti bratovega meča, in da ga ne more več oživetí.

Nemanu se je dobro zdelo, da so imeli razbojniki svoje zakotje v tem gozdu, zatorej reče sestrici: „Idiva po šumi iskat; če najdeva njihovo bivališče, živiva lahko ondú do smrti.“